

Hot och våld

Hot och våld inom vården anmäls mycket av skötare, vårdare och sjukvårdsbiträden. Andra yrkesgrupper som är utsatta är till exempel lärare, bussförare och anställda inom detaljhandeln.

Anmälningar enligt 2 § i arbetsmiljöförordningen

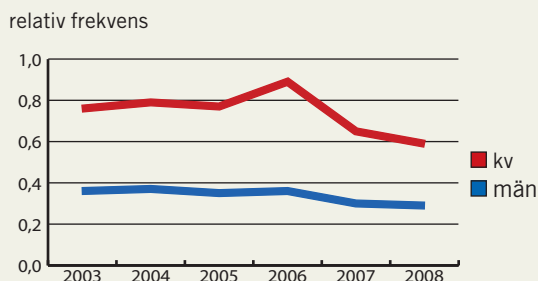
Enligt 2 § i arbetsmiljöförordningen är en arbetsgivare skyldig att snarast anmäla dödsfall, olyckor och svårare tillbud till Arbetsmiljöverket. Åren 2007-2008 har 3910 sådana anmälningar gjorts på grund av hot, våld eller rån. Många anmälningar kommer från grundskolan och livsmedelshandeln liksom säkerhetsverksamhet vilket omfattar yrken som väktare, ordningsvakter och värdetransportörer.

Näringsgren	rån	hot/ våld	totalt
Grundskoleutbildning och förskoleklass	1	937	938
Livsmedelshandel med brett sortiment. Ej varuhus.	226	35	261
Säkerhetsverksamhet	67	133	200
Boende med särskild service för personer med psykiska funktionshinder.	1	145	146
Linjebussverksamhet	17	122	139
Övriga näringsgrenar	493	1733	2226
Samtliga näringsgrenar	805	3105	3910

Anmälda arbetsolyckor enligt lagen om arbetsskadeförsäkring (LAF)

Figur 2 visar anmälda arbetsolyckor på grund av hot och våld per tusen förvärvsarbetande. Kvinnor anmäler i något större utsträckning än män. Åren 2007 och 2008 anmäldes 4006 arbetsolyckor med sjukfrånvaro på grund av hot eller våld. 2626 var kvinnor.

Figur 2

Yrken inom vården och ordningsmakten har högst frekvenser (fig 3). Här följer några exempel på beskrivningar från anmälningarna:

Väktare och ordningsvakter: En manlig butikskontrollant skulle gripa en misstänkt tjuv och blev skadad vid handgemäng. En väktare brottades med rånare vid butiksläsning.

Behandlingsassistenter: En kvinnlig rehabiliteringsassistent blev sparkad i rygg och höft av labil brukare på gruppbostad.

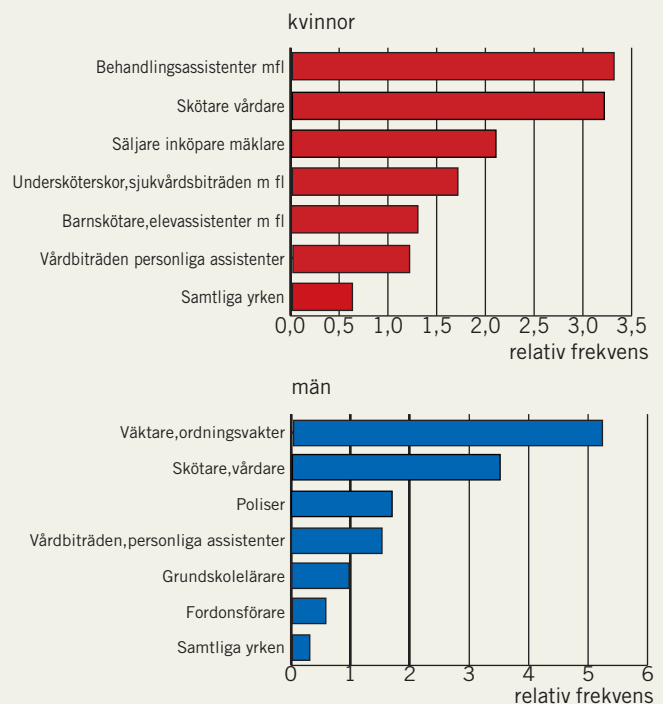
Skötare, vårdare: Manlig mentalskötare fick slag och sparkar vid injektion av patient.

Undersköterskor och sjukvårdsbiträden: En kvinnlig undersköterska hjälpte en manlig brukare vid ett gruppboende för dementa. Brukaren blev aggressiv och slog henne.

Säljare inköpare och mäklare: Huvuddelen av dessa anmälningar kommer från banktjänstemän. Ett exempel: En banktjänsteman utsattes för psykisk chock vid väpnat rån av bankkontor.

Fordonsförare: Skadorna anmäldes huvudsakligen av buss och taxiförare. Exempel: En manlig taxiförare blev rånad och knivhuggen. Samtidigt stals taxin. En manlig bussförare blev misshandlad av ett gäng ungdomar.

Figur 3. Anmälda arbetsolyckor 2007-2008 med sjukfrånvaro. Antal fall per tusen förvärvsarbetande.

Intervjuundersökning

Arbetsmiljöverkets arbetsmiljöundersökning 2003-2007 bekräftar bilden ovan. 52 % av de kvinnliga undersköterskorna och sjukvårdsbiträdena och 28 % av de kvinnliga grundskolelärarna anger att de utsatts för våld eller hot om våld av andra personer än sina arbetskamrater. För samtliga yrken har 18 % angett detta. 18% av de manliga fordonsförarna har angett hot eller våld jämfört med 10% för samtliga yrken.

Inom näringsgrenen detaljhandel med brett sortiment uppger 20 % att de utsatts jämfört med 14 % för samtliga yrken.